

τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, τῆς Μεσογείου, τῶν Ἰο-
νίων καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου.¹

Σκαρλάτος ὁ Βυζάντιος λέγει, ὅτι «ἀπωκίσθησαν

---

1. Hammer IV, A. A. Galland II. Ἀρχαῖοι Κώδικες Τα-
ταούλων. — Παράδοσις.

Ἱστορεῖται ὅτι ἀπὸ τοῦ 1535—1538 ὁ *Χαϊρεδιν Βαρβαρόσας* ἀπήγαγεν αἰχμαλώτους ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ λοιπῶν ἄνω τῶν 10,000· μόνον δὲ ἐκ τῆς νήσου Σζιάθου 3,400 πλὴν τῶν κατασφαγέντων 4,000 περίτου. Εἰς 25 δὲ Βενετικὰς νή-
σους ἀπέβη, ὧν αἱ 12 ἐτέλεσαν φόρον ὡς χῶραι κατακτηθεῖσαι, αἱ δὲ 13 ἐξηνδραποδίσθησαν.

Ὁ δὲ *Πιαλῆ πασᾶς*, ὅστις ἐνυμφεῦθη τὴν θυγατέρα *Σουλτάν Σελῆμ* τοῦ Β', ἐν διαστήματι 14 ἐτῶν (1553—1567), ὑπέταξεν εἰς τὰς κτήσεις τῆς Τουρκίας 67 νήσους τοῦ Ἀρχιπελάγους καὶ ἐκυ-
ρίευσεν τὴν Χιον Hammer.

Οὗτος ἐκτίσεν τὸ παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ *Σιρκετζή-δερεσί*, ἐναντι τοῦ *Μπαρουτχανέ* (Δ τῶν *Ταταούλων* εἰς δεκάλεπτον ἀπό-
στασιν) κείμενον μέγα καὶ ἱστορικὸν τέμενος *Πιαλῆ-πασᾶ τζαμισί*.

Ἐν τῷ τεμένει τούτῳ, τὸ ὁποῖον ἐπιστέφουσιν 6 μεγάλοι θό-
λοι, ἐπισκέπτονται δὲ καὶ περιηγηταί, φυλάττεται μέγα Κοράνιον καλλιτεχνικῆς καὶ ἱστορικῆς ἀξίας.

Πλὴν δὲ τοῦ τεμένου τούτου, ἐν Κασίμ-πασᾶ, ὑπάρχουσι πολ-
λὰ ἄλλα, ὧν τὸν ἀριθμὸν ὁ Σκαρλάτος ἀναβιβάζει εἰς 45. ἐξ ὧν «τὰ 24 μόνον ἔχουσιν ἄμβωνας (μινμπέρ), ἀπὸ τῶν ὁποίων κατὰ παρασκευὴν γίνεται λιτὴ μετ' ἀνευφημίας ὑπὲρ τοῦ Σουλτάνου»· τὰ δὲ «τῶν Δερβισῶν καταγῶγια εἰσὶ πολυαριθμότερα, παρὰ ἐν ὁ-
ποιαδὴποτε ἄλλῃ τῆς Κωνστ/πόλεως συνοικία» Κωνστ. Τομ. Β' σ.25. Θρυλλεῖται δ' ὅτι «οἰκοδομῶν τὸ τζαμίον τοῦτο εὑρεν ἐπὶ κάδους ἢ κατ' ἄλλους, δεξαμενάς χρυσοῦ, ὅπερ ἀποδεικνύει τὰς διαπηγ-
θείσας εἰς τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ ποσότητες, προϊόντα τῶν ληλα-
σιῶν τῆς Μεσογείου καὶ τοῦ Αἰγαίου» Κωνσταντινούπολις Σκαρλά-
του Βυζαντίου (Τομ. Β' σελ. 26) ὅστις πρὸς τοὺς ἄλλους ἀναφέρει περὶ *Πιαλῆ-πασᾶ*, ὅτι προτίθητο νὰ προσπελάσῃ τὸν Κεράτιον κόλπον μέχρι τῆς κρηπίδος τοῦ τζαμίου τούτου· πρὸς τοῦτο δὲ ἀνέσκαψε καὶ διώρυγα. Αὐτόθι σελ. 28.

Ἄξιον σημειώσεώς ἐστίν, ὅτι ἡ πρωτεύουσα τοῦ δήμου Τεγέας (παρὰ τὴν Τρίπολιν τῆς Πελοποννήσου) κώμη ὀνομάζεται *Πιαλῆ*.

